رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی با وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی

نعیمه نوروزی[1]، دکتر شهربانو جلایی[2]، دکتر سعیده بزازیان[3]

۱. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران غرب، گروه روانشناسی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).

۲. استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران غرب، گروه روانشناسی، تهران، ایران.

۳. گروه روانشناسی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران.

مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره ششم، شماره پنجاه و پنجم، سال ۱۴۰۰، صفحات ۶۶-۵۲

تاریخ وصول: ۱۳۹۹/۰۸/۲۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۹/۳۰

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی با وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی بود. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش، کلیه زنان با سابقه خیانت زناشویی مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی شهر تهران در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۷ بودند. حجم نمونه ۱۳۰ نفر از این افراد بر اساس فرمول پلنت از تاپاکینگ، فیدل و اولمن (۲۰۰۷) و به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به پرسشنامه‌های وضعیت جنسی راست و گلومبرک (۱۹۸۶)، شخصیت پنج عاملی کاستا و مک کری (۱۹۹۲) و باورهای ارتباطی آیدلسون و اپستاین (۱۹۸۲) پاسخ دادند. داده‌های جمع‌آوری‌شده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندمتغیره تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی با وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی رابطه معنی‌داری وجود دارد ($P<۰/۰۱$). نتایج تحلیل رگرسیون چندمتغیره نیز آشکار کرد که ۴۰/۷٪ درصد واریانس وضعیت جنسی به‌وسیله ویژگی‌های شخصیتی و ۴۸/۴٪ درصد به‌وسیله باورهای ارتباطی غیرمنطقی تبیین می‌شود. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی سهم معنادار در پیش‌بینی وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی دارند.

کلیدواژه: خیانت زناشویی، وضعیت جنسی، ویژگی‌های شخصیتی، باورهای ارتباطی غیرمنطقی.

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

مقدمه

خانواده به‌عنوان یک واحد اجتماعی (تیلدن[1] و همکاران، ۲۰۲۰)، عاطفی و شکل‌دهنده‌ی شخصیت آدمی با پیوند زناشویی زن و مرد و ازدواج آن‌ها باهم شکل می‌گیرد (بئان[2] و همکاران، ۲۰۲۰). بر این اساس، نیاز به برقراری ارتباط توأم با صمیمت (لاوفورد[3] و همکاران، ۲۰۲۰) و عشق از اساسی‌ترین دلایلی است که زن و مرد را به‌سوی انتخاب و پیوند زناشویی باهم می‌کشاند (وولس[4]، ۲۰۲۰). یکی از عواملی که سلامت خانواده را با چالش مواجه می‌کند خیانت زناشویی[5] که می‌تواند طرف مقابل در زندگی زناشویی دچار آسیب‌های روان‌شناختی جدی سازد (لی[6]، ۲۰۲۰). خیانت زناشویی به هرگونه زیر پا گذاشتن و نقض رابطه زناشویی با برقراری صمیمیت فیزیکی، جنسی یا عاطفی با فردی خارج از رابطه گفته می‌شود. منظور از خیانت جنسی، برقراری رابطه جنسی کامل با فردی غیر از همسر بوده است. همچنین خیانت عاطفی شامل برقراری رابطه عاطفی و صمیمانه (گذراندن لحظات و اوقات فراغت مشترک، گفتگوی صمیمانه) با فردی خارج از رابطه زناشویی می‌باشد و خیانت جسمی به تماس بدنی و جسمی (لمس اعضا و نقاط جنسی بدن) با فردی غیر از همسر اطلاق می‌شود (نژاد کریم، سعیدی‌فر، وحیدنیا و احمدی، ۱۳۹۵). در مطالعه عوامل مرتبط باخیانت زناشویی، بررسی ویژگی‌های شخصیتی می‌تواند نقش مهمی داشته باشد. در خصوص شخصیت نظریه‌ها و رویکردهای متفاوتی وجود دارد که ازجمله آن‌ها می‌توان به نظریه صفات یا الگوی پنج عاملی شخصیت[7] کاستا و مک‌کری[8] اشاره کرد. ویژگی‌های شخصیتی به‌عنوان الگوهای نسبتاً پایدار حالت‌های ثابت و رفتارهایی که بیانگر تمایلات فردی شخص می‌باشد تعریف‌شده‌اند (نئاوی، کاستا، وثاری و ون کیسرلینگک[9]، ۲۰۲۰).

این صفت‌ها یا ویژگی‌های از ساختارهای درونی و بیرونی تأثیرپذیر هستند (واتسون و کلارک[10]، ۲۰۲۰) و هنگامی‌که از شخصیت افراد بحث می‌شود، درواقع به مجموعه‌ای نسبتاً ثابتی از احساسات و رفتارهایی اشاره داریم که اساساً تحت تأثیر عوامل و ویژگی‌های محیطی و ژنتیکی شکل‌گرفته‌اند (سوتر، باتس و موتوس[11]، ۲۰۲۰). نظریه پنج عاملی را می‌توان جزء نظریه صفات محسوب کرد که صفات را در بافت وسیع‌تری قرار داده و نشان می‌دهد که چگونه صفات بافت را برای رفتارهای خاص و زندگی شکل می‌دهد. درواقع شخصیت را می‌توان به‌عنوان یک نظام در نظر گرفت. بر طبق مدل پنج عاملی، شخصیت در امتداد پنج بعد یا عامل اصلی

1. Tilden, Wampold
2. Bean, Ledermann
3. Lawford, Astrologo
4. Vowels & Mark
5. Marital Betrayal or Infidelity
6. Lee
7. five-factor model (FFM)
8. Costa & McCrea
9. Neave, Costa, Weary & Von Keyserlingk
10. Watson & Clark
11. Soutter, Bates & Mõttu

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

شامل ویژگی‌های شخصیتی[1] روان‌رنجورخویی[2]، برون‌گرایی[3]، گشودگی نسبت به تجربه[4]، مقبولیت[5] و وظیفه‌شناسی[6] توصیف می-شود (مک کری و کاستا، ۲۰۲۰؛ جانسون و شیرمن[7]، ۲۰۲۰) .از طرفی باور به مخرب بودن مخالفت[8]، توقع ذهن‌خوانی[9]، عدم‌تغییرپذیری همسر، کمال‌گرایی جنسی[10] و باور به تفاوت‌های جنسیتی[11] به‌عنوان باورهای ارتباطی غیر ارتباطی[12] نقش مهمی در ثبات و عدم ثبات زناشویی ایفا می‌کنند (رایمن، شاپیرو، هویت و فلت[13]، ۲۰۱۸).

بر اساس تعریف آیدلسون و اپستین[14] منظور از باورهای ارتباطی، عقیده یا ذهنیتی است که زن و شوهر نسبت به ارتباط زناشویی خود دارند و آن را به‌عنوان واقعیت پذیرفته‌اند و منظور از باورهای ارتباطی ناکارآمد آن دسته از باورها و تفکرات غیرمنطقی می‌باشند که مختص رابطه‌ی زناشویی است و در اثر استفاده افراطی ایجاد مشکل نموده است که شامل پنج باور تخریب‌کنندگی مخالفت، باور به عدم‌تغییر پذیری همسر، باور به توقع ذهن‌خوانی، کمال‌گرایی جنسی و باور به تفاوت‌های جنسیتی هستند (آیدلسون و اپستین، ۱۹۸۲؛ به نقل از مؤمنی و آزادی فرد، ۱۳۹۴). از طرفی خیانت زناشویی مهم‌ترین تهدید علیه بنیان خانواده است و شناخت وضعیت جنسی[15] افراد با سابقه خیانت زناشویی عوامل مؤثر و متأثر از آن جزء اولویت‌ها به شمار می‌رود. یکی از مهم‌ترین عوامل خوشبختی در زندگی زناشویی و کیفیت زندگی خوب، روابط لذت‌بخش جنسی است، زیرا رضایت‌بخش نبودن وضعیت جنسی سبب ایجاد احساس محرومیت، ناکامی و عدم ایمنی در همسران می‌شود. این محرومیت جنسی می‌تواند درنهایت موجب طلاق و از هم گسستگی زندگی زناشویی گردد (مؤمنی و آزادی‌فر، ۱۳۹۴). وضعیت جنسی از ابعاد مهم زندگی زناشویی افراد که کارایی عملکرد جنسی زنان در رابطه جنسی باهمسرشان اشاره دارد و شامل ندرت[16] یا نافراوانی، فقدان ارتباط[17]، ناکامروایی[18]، اجتناب‌گری[19]، ناشهوت‌انگیزی[20]، انقباض مهبلی[21] و بی ارگاسمی[22] در زنان می‌باشد که نقش مهمی در ثبات و پایداری زندگی زناشویی و رضایت از زندگی در زوجین دارد (بشارت و رفیع‌زاده، ۱۳۹۵). با توجه به موارد فوق و اینکه پژوهش مستقل و جامعی

1. personality characteristics
2. neuroticism
3. extraversion
4. openness to experience
5. agreeableness
6. conscientiousness
7. Jonason & Sherman
8. destructiveness of disagreement
9. mind reading expectation
10. sexual perfectionism
11. gender differences
12. irrational communication beliefs
13. Rayman, Shapiro, Hewitt & Flett
14. Eidelson & Epstein
15. sexual state
16. infrequency
17. non-communication
18. dissatisfaction
19. avoidance
20. non-sensuality
21. vaginismus
22. anorgasmia

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

در زمینه ارتباط ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی با وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی انجام‌نشده است، لذا مطالعه حاضر به این سؤال پاسخ داده است که آیا بین ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی با وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی رابطه وجود دارد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش، کلیه زنان با سابقه خیانت زناشویی مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی شهر تهران در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۷ بودند. با روش «نمونه‌گیری در دسترس[1]» و بر طبق فرمول n=50+8m از تاپاکینگ، فیدل و اولمن[2] (۲۰۰۷) تعداد ۱۳۰ نفر نمونه شد. جهت تجزیه‌وتحلیل داده‌ها در سطح توصیفی و استنباطی عمل شد. در سطح توصیفی جهت سنجش متغیرهای پژوهش از میانگین و انحراف معیار استفاده شد. مفروضه‌های تحقیق شامل آزمون کلموگروف اسمیرنوف[3] برای نرمال بودن توزیع نمرات، آزمون دوربین واتسون برای آزمون استقلال خطاها، آزمون ضریب تحمل[4] و تورم واریانس[5] برای بررسی عدم هم خطی چندگانه[6] بود. در سطح آمار استنباطی جهت بررسی روابط بین متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون[7] و تحلیل رگرسیون چند متغیره[8] استفاده شد. ابزار تجزیه‌وتحلیل داده‌ها در این پژوهش نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ بود.

ابزار پژوهش

وضعیت جنسی[9] (SSQ) راست و گلومبوک[10] (۱۹۸۶): پرسشنامه وضعیت جنسی فرم زنان شامل ۲۸ سؤال تهیه‌شده است. این پرسشنامه ۷ مؤلفه ندرت یا نافراوانی با سؤالات ۱، ۲، ۳ و ۴؛ فقدان ارتباط با سؤالات ۵، ۶، ۷ و ۸؛ ناکامروایی با سؤالات ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲؛ اجتناب‌گری با سؤالات ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶؛ ناشهوت‌انگیزی با سؤالات ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۰؛ انقباض مهبلی با سؤالات ۲۱، ۲۲، ۲۳ و ۲۴؛ بی ارگاسمی با سؤالات ۲۵، ۲۶، ۲۷ و ۲۸ را اندازه‌گیری می‌کند. نمره‌گذاری پرسشنامه در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای انجام می‌شود به این صورت که گزینه هیچ‌وقت ۰ نمره، به‌سختی ۱ نمره، بعضی‌اوقات ۲ نمره، معمولاً ۳ نمره و همیشه ۴ نمره تعلق می‌گیرد. حداقل نمره آزمودنی در مقیاس صفر و حداکثر نمره ۱۱۲ است (لیم، لیونگ، لائو و یئون[11]، ۲۰۱۸). برای بررسی پایایی پرسشنامه از روش همسانی درونی با آلفای کرونباخ استفاده‌شده است که ضرایب برای ندرت یا نافراوانی ۰/۸۴، فقدان ارتباط ۰/۸۷، ناکامروایی ۰/۹۴، اجتناب‌گری ۰/۸۹، ناشهوت‌انگیزی ۰/۹۱، انقباض مهبلی ۰/۹۳ و بی ارگاسمی ۰/۸۹ به‌دست‌آمده است. همچنین

1. convenience
2. Tabachnick, Fidell & Ullman
3. Kolmogrov Smirnov
4. Tolerance
5. variance inflation factor (VIF)
6. multicollinearity
7. Pearson correlation coefficient
8. Multiple Regression
9. Sexual State Questionnaire (GRISS)
10. Golombok & Rust
11. Lim, Liong, Lau & Yuen

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

ضرایب همبستگی بین نمره‌های آزمودنی‌ها در دو نوبت بافاصله سه هفته ضریب همبستگی ۰/۷۵ محاسبه‌شده است که نشانه پایایی بازآزمایی پرسشنامه است (بشارت و رفیع‌زاده، ۱۳۹۵). در خارج از کشور برای بررسی همسانی درونی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده‌شده است که ضرایب آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۸۴ تا ۰/۸۹ گزارش‌شده است (ون دن بریک[1] و همکاران، ۲۰۱۸). در این پژوهش پایایی با آلفای کرونباخ محاسبه و ضریب ۰/۸۵ به دست آمد.

سیاهه پنج عاملی شده شخصیت[2] (NEO-FFI) مک کری و کاستا[3] (۲۰۰۴): این سیاهه شامل ۶۰ سؤال و پنج عامل شخصیتی روان‌رنجورجویی با سؤالات ۱، ۶، ۱۱، ۱۶، ۲۱، ۲۶، ۳۱، ۳۶، ۴۱، ۴۶، ۵۱ و ۵۶؛ برون‌گرایی با سؤالات ۲، ۷، ۱۲، ۱۷، ۲۲، ۲۷، ۳۲، ۳۷، ۴۲، ۴۷، ۵۲ و ۵۷؛ گشودگی نسبت به تجربه با سؤالات ۳، ۸، ۱۳، ۱۸، ۲۳، ۲۸، ۳۳، ۳۸، ۴۳، ۴۸، ۵۳ و ۵۸؛ مقبولیت با سؤالات ۴، ۹، ۱۴، ۱۹، ۲۴، ۲۹، ۳۴، ۳۹، ۴۴، ۴۹، ۵۴ و ۵۹؛ وظیفه‌شناسی با سؤالات ۵، ۱۰، ۱۵، ۲۰، ۲۵، ۳۰، ۳۵، ۴۰، ۴۵، ۵۰، ۵۵ و ۶۰ را اندازه‌گیری می‌شوند. تمامی سؤالات این سیاهه، به‌صورت پنج گزینه‌ای طیف لیکرت پاسخ داده می‌شوند و هر سؤال، امتیازی بین ۱ تا ۵ را به خود اختصاص می‌دهد (فرناندز-دل-ریو، راموس-ویلاگراسا و برادا[4]، ۲۰۲۰). به این صورت که کاملاً موافقم ۵ نمره، موافقم ۴ نمره، بی‌تفاوت ۳ نمره، مخالفم ۲ نمره و کاملاً مخالفم ۱ نمره تعلق می‌گیرد (اورتت[5] و همکاران، ۲۰۲۰). در داخل ایران اعتبار پرسشنامه با آلفای کرونباخ بررسی و ضریب ۰/۸۵ محاسبه‌شده است (ویسی و دلقندی، ۱۳۹۸). همچنین در یک پژوهش دیگر ضرایب آلفای کرونباخ برای روان‌رنجورخویی ۰/۷۶، برون‌گرایی ۰/۶۵، گشودگی نسبت به تجربه ۰/۶۵، مقبولیت ۰/۷۰ و وظیفه‌شناسی ۰/۸۳ به‌دست‌آمده است (طلوع تکمیلی ترابی، وکیلی و فتاحی اندبیل، ۱۳۹۹). در خارج کشور روایی همگرایی سیاهه ویژگی‌های شخصیتی با خودکارآمدی با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون برای وظیفه‌شناسی ۰/۹۴، مقبولیت ۰/۹۳، برون‌گرایی ۰/۹۱، گشودگی نسبت به تجربه ۰/۹۱ و روان‌رنجورخویی ۰/۹۵ و معنادار در سطح ۰/۰۱ به‌دست‌آمده است (دالپه، دمرس، ورنر-فیلون و والرند[6]، ۲۰۱۹). در یک پژوهش دیگر برای بررسی اعتبار سیاهه از آلفای کرونباخ استفاده‌شده است که ضرایب در دامنه ۰/۶۰ تا ۰/۸۳ گزارش‌شده است (روگووسکا[7]، ۲۰۲۰). در این پژوهش پایایی با آلفای کرونباخ محاسبه و ضریب ۰/۹۱ به‌دست‌آمده است.

سیاهه باورهای ارتباطی[8] (RBI) آیدلسون و اپستاین[9] (۱۹۸۲): این سیاهه شامل ۴۰ سؤال با هدف ارزیابی میزان باورهای ارتباطی غیر منطقی در رابطه زناشویی از ابعاد باور به مخرب بودن مخالفت با سؤالات ۱، ۶، ۱۱، ۱۶، ۲۱، ۲۶، ۳۱ و ۳۶؛ توقع ذهن‌خوانی با سؤالات ۲، ۷، ۱۲، ۱۷، ۲۲، ۲۷، ۳۲ و ۳۷؛ عدم‌تغییرپذیری همسر با سؤالات ۳، ۸، ۱۳، ۱۸، ۲۳، ۲۸، ۳۳ و ۳۸؛ کمال‌گرایی جنسی

1. Van Den Brink
2. Neo Five-Factor Inventory (NEO-FFI)
3. McCrae & Costa
4. Fernández-del-Río, Ramos-Villagrasa & Barrada
5. Ortet
6. Dalpé, Demers, Verner-Filion & Vallerand
7. Rogowska
8. Relationship Belief Inventory (RBI)
9. Eidelson & Epstein

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

با سؤالات ۴، ۹، ۱۴، ۱۹، ۲۴، ۲۹، ۳۴ و ۳۹؛ و باور به تفاوت‌های جنسیتی با سؤالات ۵، ۱۰، ۱۵، ۲۰، ۲۵، ۳۰، ۳۵ و ۴۰ تشکیل شده است (رایمن، شاپیرو، هویت و فلت، ۲۰۱۸). طیف پاسخگویی آن از نوع لیکرت از کاملاً غلط نمره صفر، غلط نمره ۱، احتمالا غلط نمره ۲، احتمالا درست نمره ۳، درست نمره ۴ و کاملاً درست نمره ۵ امتیازدهی می‌شود (کلال قوچان عتیق، ۱۳۹۵)؛ اما این شیوه نمره‌گذاری در مورد سؤالات ۱، ۶، ۱۱، ۲۱، ۲۶، ۳۱، ۱۲، ۱۷، ۲۲، ۲۷، ۳۲، ۳۷، ۳، ۸، ۲۳، ۳۸، ۴، ۱۴، ۱۹، ۳۹، ۱۰، ۱۵، ۳۰، ۳۵، ۴۰ معکوس نمره‌گذاری می‌شود. با جمع زدن امتیازات مربوط به عبارت هر خرده مقیاس، نمره خرده مقیاس مربوط محاسبه و با جمع‌کردن نمره هر خرده مقیاس، نمره کل باورهای ارتباطی محاسبه می‌شود. در این سیاهه نمره بالا نشان‌دهنده داشتن باورهای غیرمنطقی در روابط زناشویی است. نمره‌های هر خرده مقیاس توسط جدولی محاسبه می‌گردد (شهرستانی، دوستکام، رهباردار و مشهدی، ۱۳۹۱). در پژوهش بر روی دانشجویان روایی همزمان سیاهه با مقیاس ۲۰ سوالی باورهای محدودکننده انتخاب همسر (لارسون، ۱۹۹۲) با استفاده از ضریب همبستگی باور به مخرب بودن مخالفت ۰/۳۴، توقع ذهن‌خوانی ۰/۳۱، عدم‌تغییرپذیری همسر ۰/۴۵، کمال‌گرایی جنسی ۰/۴۱ و باور به تفاوت‌های جنسیتی ۰/۳۷ و کل سؤالات ۰/۴۹ و معنادار در سطح ۰/۰۰۱ به‌دست‌آمده است (رجبی، عباسی، سودانی و اصلانی، ۱۳۹۵). در یک پژوهش دیگر در داخل ایران آلفای کرونباخ باور به مخرب بودن مخالفت ۰/۷۲، توقع ذهن‌خوانی ۰/۶۲، عدم‌تغییرپذیری همسر ۰/۶۰، کمال‌گرایی جنسی ۰/۶۲ و باور به تفاوت‌های جنسیتی ۰/۶۴ گزارش‌شده است (دهقان، غلامعلی لواسانی و مدنی، ۱۳۹۷). در پژوهش‌های خارج کشور پایایی سیاهه از طریق همسانی با آلفای کرونباخ ضریب ۰/۸۱ و به روش بازآزمایی بافاصله یک ماه ضریب ۰/۸۹ بافاصله دو ماه ضریب ۰/۹۱ به‌دست‌آمده است (هولت، ماتانا، اچمیدت، داکس و بروفی و مینار[1]، ۲۰۱۶). در این پژوهش پایایی با آلفای کرونباخ محاسبه و ضریب ۰/۷۰ به دست آمد.

یافته‌ها

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های جمعیت شناختی سن و تحصیلات افراد نمونه

متغیر جمعیت شناختی		فراوانی	درصد
سن	۲۵ تا ۲۸ سال	۲۷	٪۲۰/۷۷
	۲۹ تا ۳۲ سال	۵۳	٪۴۰/۷۷
	۳۳ تا ۳۶ سال	۳۸	٪۲۹/۲۳
	۳۷ سال به بالا	۱۲	٪۹/۲۳
	کل	۱۳۰	٪۱۰۰
تحصیلات	دیپلم	۴۹	٪۳۷/۷
	لیسانس	۳۴	٪۲۶/۲
	فوق‌لیسانس و بالاتر	۴۷	٪۳۶/۲
	کل	۱۳۰	٪۱۰۰

جدول ۱- توصیف ویژگی‌های جمعیت شناختی جمعیت شناختی شامل سن و تحصیلات افراد نمونه را نشان می‌دهد.

[1]. Holt, Mattanah, Schmidt, Daks, Brophy, Minnaar & Rorer

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

جدول ۲. تعداد، حداقل، حداکثر، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش (تعداد= ۱۳۰ نفر)

متغیرهای پژوهش		حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
وضعیت جنسی	ندرت یا نافراوانی	۴	۱۳	۷/۶۵	۳/۵۱۰
	فقدان ارتباط	۵	۱۶	۹/۲۵	۳/۴۰۴
	ناکامروایی	۵	۱۵	۹/۵۵	۲/۹۷۸
	اجتناب‌گری	۴	۱۳	۸/۲۴	۳/۳۰۱
	ناشهوت‌انگیزی	۵	۱۶	۹/۵۳	۳/۳۸۳
	انقباض مهبلی	۵	۱۵	۹/۷۲	۲/۶۳۳
	بی ارگاسمی	۴	۱۲	۸/۲۳	۲/۶۰۵
ویژگی‌های شخصیتی	روان‌رنجورجویی	۱۲	۵۲	۲۵/۰۹	۱۵/۰۸۷
	برون‌گرایی	۲۳	۳۷	۳۰/۶۱	۴/۳۲۳
	گشودگی نسبت به تجربه	۲۲	۳۸	۲۹/۹۵	۴/۷۱۵
	مقبولیت	۱۳	۳۵	۲۷/۵۲	۵/۵۹۰
	وظیفه‌شناسی	۲۲	۳۵	۲۹/۰۲	۴/۴۳۹
باورهای ارتباطی غیرمنطقی	باور به مخرب بودن مخالفت	۱۰	۴۱	۲۱/۲۷	۱۱/۸۴۸
	توقع ذهن‌خوانی	۱۱	۴۳	۲۰/۸۷	۹/۸۸۹
	عدم‌تغییرپذیری همسر	۱۰	۴۲	۱۹/۷۷	۱۰/۳۴۹
	کمال‌گرایی جنسی	۱۰	۳۵	۱۸/۲۵	۷/۴۳۹
	باور به تفاوت‌های جنسیتی	۱۰	۳۷	۱۹/۱۴	۸/۳۶۵

جدول ۲- تعداد، حداقل، حداکثر، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد که تعداد آزمودنی‌ها ۱۳۰ نفر بودند. همچنین بر اساس جدول ۳- نتایج ماتریس ضریب همبستگی پیرسون نشان داد بین روان‌رنجورخویی ($r= ۰/۴۵۴$، $p< ۰/۰۱$) با وضعیت جنسی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد. بین برون‌گرایی ($r= -۰/۳۱۰$، $p< ۰/۰۱$)، گشودگی نسبت به تجربه ($r= -۰/۴۸۲$، $p< ۰/۰۱$)، مقبولیت ($r= -۰/۵۲۷$، $p< ۰/۰۱$) و وظیفه‌شناسی ($r= -۰/۳۳۱$، $p< ۰/۰۱$) با وضعیت جنسی رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد. بین باور به مخرب بدون ارتباط ($r= ۰/۶۰۳$، $p< ۰/۰۱$)، توقع ذهن‌خوانی ($r= ۰/۵۱۰$، $p< ۰/۰۱$)، عدم‌تغییرپذیری همسر ($r= ۰/۵۷۳$، $p< ۰/۰۱$)، کمال‌گرایی جنسی ($r= ۰/۵۸۳$، $p< ۰/۰۱$) و باور به تفاوت‌های جنسیتی ($r= ۰/۶۳۲$، $p< ۰/۰۱$) با وضعیت جنسی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۳. ماتریس همبستگی ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی با وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی

متغیرهای پیش‌بین	متغیر ملاک: وضعیت جنسی	سطح معناداری
روان‌رنجورجویی	۰/۴۵۴**	۰/۰۰۱
برون‌گرایی	-۰/۳۱۰**	۰/۰۰۱
گشودگی نسبت به تجربه	-۰/۴۸۲**	۰/۰۰۱
مقبولیت	-۰/۵۲۷**	۰/۰۰۱
وظیفه‌شناسی	-۰/۳۳۱**	۰/۰۰۱

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

باور به مخرب بودن مخالفت	۰/۶۰۳**	۰/۰۰۱
توقع ذهن‌خوانی	۰/۵۱۰**	۰/۰۰۱
عدم‌تغییرپذیری همسر	۰/۵۷۳**	۰/۰۰۱
کمال‌گرایی جنسی	۰/۵۳۸**	۰/۰۰۱
باور به تفاوت‌های جنسیتی	۰/۶۳۲**	۰/۰۰۱

جدول ۳ نشان داد که بین متغیرهای پژوهش رابطه وجود دارد. در ادامه برای پیش‌بینی وضعیت جنسی بر اساس ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی از رگرسیون چند متغیره استفاده‌شده است که نتایج آن در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴. ضرایب رگرسیون چندمتغیره به روش همزمان وضعیت جنسی بر اساس ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی

متغیرهای پیش‌بین	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد	t	سطح معناداری
	B	خطای استاندارد	ضریب بتا (β)		
ثابت (Constant)	۰۶۵/۸۹۳	۱۹/۷۲۳	–	۳/۳۴۱	۰/۰۰۱
روان‌رنجورجویی	۰/۵۱۶	۰/۱۹۴	۰/۴۲۵	۲/۶۵۵	۰/۰۰۹
برون‌گرایی	۰/۹۸۴	۰/۵۴۶	۰/۲۳۲	۲/۸۰۲	۰/۰۰۷
گشودگی نسبت به تجربه	۰/۱۹۳	۰/۴۵۸	۰/۱۵۰	۲/۴۲۱	۰/۰۰۷
مقبولیت	۱/۷۷۸	۰/۲۵۸	۰/۵۴۲	۶/۸۷۷	۰/۰۰۱
وظیفه‌شناسی	۰/۱۵۴	۰/۴۹۲	۰/۱۲۹	۵/۳۱۲	۰/۰۰۵
باور به مخرب بودن مخالفت	۰/۹۰۳	۰/۲۵۱	۰/۵۸۴	۳/۶۰۰	۰/۰۰۱
توقع ذهن‌خوانی	۱/۰۰۸	۰/۲۷۱	۰//۵۴۴	۳/۷۱۳	۰/۰۰۱
عدم‌تغییرپذیری همسر	۰/۹۱۷	۰/۱۹۱	۰/۵۱۸	۴/۷۹۸	۰/۰۰۱
کمال‌گرایی جنسی	۰/۲۷۸	۰/۲۳۴	۰/۱۱۳	۳/۱۸۸	۰/۰۳۷
باور به تفاوت‌های جنسیتی	۰/۸۸۴	۰/۲۳۵	۰/۴۰۴	۳/۷۵۸	۰/۰۰۱

R^2 تعدیل‌شده = ۰/۷۲۰؛ F=۳۴/۰۹۱ ؛ R^2 =۰/۷۴۱ ؛ R=۰/۸۶۱

نتایج جدول ۴- نشان داد که ضریب همبستگی چندگانه بین ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی با وضعیت جنسی برابر ۰/۸۶۱ است. همچنین بر اساس مقدار ضریب تعیین ۷۴/۱ درصد از واریانس وضعیت جنسی بر اساس ویژگی‌های شخصیتی و باروهای ارتباطی غیرمنطقی در تعامل و رقابت باهم تبیین شود. همچنین نتایج تحلیل واریانس یک‌راهه نشان داد که مقدار F به‌دست‌آمده برابر ۳۴/۰۹۱ است که در سطح آلفای کوچک‌تر از ۰/۰۵ معنی‌دار است که نشان می‌دهد ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی در تعامل و رقابت باهم می‌توانند تغییرات مربوط به وضعیت جنسی را به‌خوبی تبیین کنند. بر این اساس می‌توان گفت فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه بین ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی با وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی رابطه وجود دارد تائید کرد.

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و باورهای ارتباطی غیرمنطقی با وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی بود. بر اساس نتایج نشان داد که ضریب همبستگی چندگانه بین ویژگی‌های شخصیتی و وضعیت جنسی معنادار است و واریانس وضعیت جنسی بر اساس ویژگی‌های شخصیتی تبیین شود. همچنین نتایج ضرایب استاندارد و غیراستاندارد تحلیل رگرسیون چندمتغیره به روش همزمان نشان داد ویژگی‌های شخصیتی می‌توانند وضعیت جنسی زنان با سابقه خیانت زناشویی را پیش‌بینی کنند. بر این اساس می‌توان گفت فرضیه فرعی اول مبنی بر اینکه ویژگی‌های شخصیتی، وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند تائید شد. این نتیجه با نتایج تحقیقات شیخ‌اسمعیلی، گل‌محمدیان و حجت‌خواه (۱۳۹۷)، پاک‌نیت و روشن چسلی (۱۳۹۷) و کریمی، یوسفی و سلیمانی (۱۳۹۶) همسویی دارد. در تبیین نقش پیش‌بینی کننده روان‌رنجورخویی بر روی وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی می‌توان گفت زندگی مشترک نیز مانند هر امر و پدیده‌ی دیگر، آسیب‌ها و آفت‌های خاص خود را دارد و یکی از آسیب‌های عمده‌ی زندگی مشترک، برخوردار نبودن از وضعیت جنسی رضایت‌بخش و خیانت زناشویی زوجین است. خیانت زناشویی آسیب‌زننده‌ترین مشکلی است که تمامی رابطه‌های زناشویی را متأثر از خود می‌سازد. افراد روان‌رنجورخو در زندگی زناشویی از همسر خود نارضایتی دارند و این نارضایتی انگیزه‌ای برای مشروعیت در خیانت می‌شود. افراد روان‌رنجورخو با ویژگی‌هایی مانند اضطراب، افسردگی، تکانش وری، خشم و ناامیدی شناخته می‌شوند. افراد روان‌رنجورخو به‌راحتی برآشفته می‌شوند، تغییر گاه‌به‌گاه خلق‌وخو دارند، به‌راحتی عصبانی می‌شوند، استرس و نگرانی دارند. افراد روان‌رنجورخو کمتر در روابط خود احساس خشنودی و رضایت می‌کنند، احساس عدم امنیت می‌کنند و احتمال بیشتری وجود دارد که به‌صورت تکانشی رفتار کنند چنین افرادی به‌احتمال بیشتری ممکن است خیانت کنند (بارتا و کینس[1]، ۲۰۰۵)؛ به‌عبارت‌دیگر افرادی که دارای نمره بالایی در روان رنجورخویی هستند، از وضعیت جنسی مطلوب و قابل قبولی برخوردار نیستند و تمایل بیشتری برای داشتن نگرش‌های سهل‌گیرانه‌تر در رابطه جنسی هستند و تمایلات جنسی بی‌بندو بار آن‌ها، راهی برای مقابله با این احساس آن‌هاست. لذا منطقی است که ویژگی شخصیتی روان‌رنجورخویی، وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی را پیش‌بینی کند.

در تبیین نقش پیش‌بینی کننده برون‌گرایی بر روی وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی می‌توان گفت بیشتر کسانی که درگیر روابط خیانت زناشویی شده‌اند، اظهارنظر داشته‌اند که فعالانه به دنبال برقراری ارتباط نبوده‌اند، بلکه در آغاز فقط درباره مشکلات کاری یا خانوادگی با طرف مقابل به گفتگو پرداخته‌اند، اما به‌مرور با صمیمی‌تر شدن رابطه از همسر فاصله گرفته‌اند. در بیشتر مواقع فرد درگیر خیانت زناشویی، با دلیل تراشی، توجیه و انکار رفتارش که برای نمونه فقط یک گفتگوی کاری یا یک دوست اجتماعی است، به خیانت دامن می‌زند. علیرغم محدودیت‌های اجتماعی، فرهنگی و مذهبی پیرامون رابطه با جنس مخالف شواهد بیانگر این است که روابطی از این نوع نه‌تنها قبل از ازدواج بلکه در بین متأهلین و به‌صورت روابط خارج از ازدواج در شهرهای بزرگ در حال افزایش است و این امر احتمال طلاق را افزایش داده است (کریمی، یوسفی و سلیمانی، ۱۳۹۷). افراد برونگرا افرادی

[1]. Barta & Kiene

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

اجتماعی‌تر و فعال‌تر هستند و با همسر رابطه صمیمی و عاطفی بالاتری دارند و در هنگام رابطه جنسی رضایت بالاتری دارند و ارگاسم بیشتری نسبت به زوجینی که رابطه گرمی و صمیمی باهم ندارند تجربه می‌کنند. این زوجین یعنی افراد با وضعیت جنسی مناسب از طریق خیانت، تحریک و تهییج بیشتری کسب نمی‌کنند، بلکه در تعامل اجتماعی با همسر خود به برقراری رابطه می‌پردازند. لذا منطقی است که ویژگی شخصیتی برون‌گرایی، وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی را پیش‌بینی کند.

در تبیین نقش پیش‌بینی کننده ویژگی شخصیتی گشودگی نسبت به تجربه بر روی وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی می‌توان گفت گشودگی به تجربه، مستلزم حساسیّت زیبایی‌شناختی، تخیل فعال، توجه به تجربه‌ی درونی، اولویت برای تنوع و کنجکاوی فکری می‌باشد. این اشتیاق به کسب تجارب گوناگون و کنجکاوی می‌تواند دارای اثرات مثبتی بر زندگی زناشویی باشد. در حقیقت گشودگی نسبت به تجربه، بیانگر وسعت، عمق، پیچیدگی و اصیل بودن زندگی تجربی و ذهنی یک فرد است. کاستا و مک‌کری شش مؤلفه گشودگی نسبت به تجربه مبنی بر باز بودن به عقاید[1]، تخیل[2]، علائق (اعمال[3])، ارزش‌ها[4]، زیباشناختی[5] و احساسات[6] را ارائه نمودند. گشودگی بیانگر میزان توانایی تصویرسازی‌های ذهنی خوب و ماهرانه افراد است. چنین افرادی، زندگی تخیلی بسیار فعالی دارند و افکارشان را در راستای تخیلات سازنده و خلاقانه هدایت می‌کنند. گشودگی به اعمال و علائق بدیع نشانگر تلاش برای چیزهای جدید و داشتن علائق فراوان است. افرادی با چنین مشخصه‌ای، تمایل دارند در کارهای خویش از روش نسبتاً ثابت و جاافتاده‌ای پیروی نکنند و همچنین سرگرمی‌ها و کارهای ذوقی جدید برای آنان جالب خواهد بود. ازآنجایی‌که افراد دارای گشودگی نسبت به تجربه به کنجکاوی، عشق به هنر، هنرمندی، انعطاف‌پذیری و خردورزی تمایل بیشتری دارند، این تمایل به کنجکاوی و انعطاف‌پذیری در زندگی زناشویی آن‌ها دارای اثرات مثبتی خواهد بود و وضعیت جنسی مطلوبی را به دنبال دارد و در رابطه جنسی با همسر خود کامروا بوده و دفعات ارگاسم بیشتری را نسبت به سایرین تجربه می‌کنند. چنین افرادی کمتر مرتکب خیانت زناشویی می‌شوند. همچنین آنان برای چیزهای جدید و بدیع تلاش می‌کنند، این تنوع‌طلبی و نوگرایی را به سمت خیانت زناشویی سوق نمی‌دهند بلکه افکار نو خود را برای ساختن کارهای سازنده و خلاقانه در زندگی زناشویی خود صرف می‌کنند. لذا منطقی است که ویژگی شخصیتی گشودگی نسبت به تجربه، وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی را پیش‌بینی کند.

در تبیین نقش پیش‌بینی کننده ویژگی شخصیتی مقبولیت بر روی وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی می‌توان گفت که این خصوصیت شخصیتی دربرگیرنده صفاتی از قبیل صداقت، همکاری، اعتماد به دیگران و همدردی است. این افراد بیشتر سازگار هستند و مقبولیت، تعاون و اعتماد و بخشندگی را میان زوجین افزایش می‌دهد. این صداقت و بخشندگی می‌تواند عاملی مثبت برای رابطه جنسی مطلوب و عاملی بازدارنده برای خیانت زناشویی باشد. به عبارتی می‌توان گفت مطابق نظریه سرمایه‌گذاری

1. ideas
2. fantasy
3. actions
4. values
5. aesthetics
6. feelings

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

راسبالت گفت تعهد در زندگی زناشویی از رضایتمندی زناشویی، کیفیت جایگزین‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها متأثر می‌شود. او معتقد است که رضایتمندی نوعی ارزشیابی ذهنی از پاداش‌ها و تنبیه‌های نسبی است که فرد در یک رابطه تجربه می‌کند. راسبالت تصریح می‌کند که تعهد به‌وسیله میزان رضایتمندی ایجادشده در رابطه تقویت می‌شود. تعهد به‌وسیله میزان رضایتمندی ایجادشده در رابطه تقویت می‌شود. برای اینکه افراد سطح رضایتمندی خود را تعیین کنند، هزینه‌ها و پاداش‌های روابطشان را برآورده می‌نمایند. مزایا و پاداش‌های روابطشان را برآورده می‌نمایند. مزایا و پاداش‌های بالقوه با انتظارات فرد در مورد مقایسه می‌شود. این استانداردهای شخصی به‌عنوان معیار سنجش شناخته می‌شوند. این سطح رضایتمندی عملکردی از سنجش سطح و نتایج رابطه کنونی است. زمانی که نتایج به‌دست‌آمده بیش از سطح معیار باشد، فرد از رابطه ش خشنود است، اما زمانی که نتایج به‌دست‌آمده پایین‌تر از استانداردهای درونی باشند، عدم رضایتمندی اتفاق می‌افتد (چیت‌ساززاده، ۱۳۹۱؛ به نقل از محمدی، حیدرنیا و عباسی، ۱۳۹۵). ویژگی شخصیتی مقبولیت، با تمایل به خشنودسازی دیگران و وابستگی ارتباط دارد. خیانت‌کاران مقبولیت بسیار پایین‌تری نسبت به کسانی که خیانت نمی‌کنند دارند و وضعیت جنسی مطلوبی دارند. شاید بتوان برای توضیح این مطلب از نظریه سرمایه‌گذاری راسبالت استفاده کرد؛ اگر خیانت زناشویی با مقبولیت پایین نزد دیگران همراه است، دوری از خیانت زناشویی را می‌توان این‌گونه توجیه کرد که فرد خود را فداکارتر و ایثارگرتر از دیگری نمی‌داند و احساس نمی‌کند از وی سوءاستفاده شده است. به این طریق فرد دارای مقبولیت به دنبال تلافی نبوده و گرایشات خیانت کارانه زناشویی کمتری از خود نشان می‌دهد. لذا منطقی است که ویژگی شخصیتی مقبولیت، وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی را پیش‌بینی کند.

در تبیین نقش پیش‌بینی کننده ویژگی شخصیتی وظیفه‌شناسی بر روی وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی می‌توان گفت که فردی که وظیفه‌شناس است، علیرغم تعارضات در رابطه زناشویی می‌ماند و در برابر وسوسه‌های محیط بیرون از زندگی زناشویی مقاومت کند، درنتیجه این افراد به‌احتمال کمتری خیانت می‌کنند (اگان و آنگوس[1]، ۲۰۰۴)؛ به‌عبارت‌دیگر می‌توان گفت وظیفه‌شناسی به مقابله کردن فعال و مشکل محور مرتبط شده است. افراد با وظیفه‌شناسی بالا گزارش می‌کنند از راهبردهای برنامه-ریزی مانند راهبرد آگاهانه و مقابله کردن فعال با حذف مشکلات که با آن مواجه می‌شوند، استفاده می‌کنند. در کنار آن، آن‌ها تمایل ندارند دستیابی به اهدافشان را ترک کنند و به همین خاطر به فراموش کردن مشکلات‌شان نمی‌پردازند. ازاین‌جهت افراد با این ویژگی به علت اینکه از اهداف خود به‌سادگی چشم‌پوشی نمی‌کنند و مسئولیت اعمال خود را می‌پذیرند و نسبت به تعهدات خود پایبند می‌باشند، در زندگی زناشویی خود نیز این ویژگی‌ها را بروز می‌دهند و لذا به زندگی زناشویی پایبند هستند و دچار خیانت زناشویی نمی‌شوند. چنین افرادی وضعیت جنسی مناسبی دارند و در رابطه جنسی کامروا بوده و برانگیختگی بیشتری ازنظر جنسی دارند. لذا منطقی است که ویژگی شخصیتی وظیفه‌شناسی، وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی را پیش‌بینی کند.

بر اساس نتایج نشان داد که ضریب همبستگی چندگانه بین باورهای ارتباطی غیرمنطقی و وضعیت جنسی معنادار است و واریانس وضعیت جنسی بر اساس باورهای ارتباطی غیرمنطقی تبیین شود. همچنین نتایج ضرایب استاندارد و غیراستاندارد تحلیل رگرسیون

[1]. Egan & Angus

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

چندمتغیره به روش همزمان نشان داد باورهای ارتباطی غیرمنطقی می‌توانند وضعیت جنسی زنان با سابقه خیانت زناشویی را پیش‌بینی کنند. بر این اساس می‌توان گفت فرضیه فرعی دوم مبنی بر اینکه باورهای ارتباطی غیرمنطقی، وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند تائید شد. این نتیجه با نتایج تحقیقات قاسمی، رنجبر سودجانی و شریفی (۱۳۹۶)، عنایت غلام‌پور، عبدالله‌زاده، امیرشاهی و ثناگو (۱۳۹۶) و مؤمنی و آزادی فرد (۱۳۹۴) همسویی دارد. در تبیین نقش پیش‌بینی کننده باورهای ارتباطی غیرمنطقی بر روی وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی می‌توان گفت باورهای ارتباطی غیرمنطقی، دیدگاهی است که زوجین نسبت به رابطهٔ زناشویی خود دارند و آن را به‌عنوان حقیقت پذیرفته‌اند و منظور از باور ارتباطی غیرمنطقی آن دسته از تفکراتی می‌باشد که مختص رابطهٔ زناشویی است و در اثر استفاده افراطی ایجاد مشکل می‌کند. اکثر مشکلات زناشویی ازجمله مشکلات جنسی و خیانت زناشویی می‌توانند با باورهای ارتباطی غیرمنطقی مرتبط است. فرد واجد باور ارتباطی غیرمنطقی حکم‌های از پیش تعیین‌شده داشته و حالت آشفتگی از قبیل افسردگی و اضطراب در زندگی زناشویی دارد (الیس، ۱۹۹۷؛ به نقل از دهقان، غلامعلی لواسانی و مدنی، ۱۳۹۷). باورهای ارتباطی غیرمنطقی نقش بسیار مهمی در وقوع پدیدهٔ دلزدگی و بی‌کیفیت بودن زندگی زناشویی دارد که همین بی‌کیفیت بودن زندگی زناشویی، وضعیت جنسی زوجین را دچار آسیب می‌کند. باورهای ارتباطی غیرمنطقی درباره موقعیت‌های منفی به عواطف، تعارضات و تعاملات منفی منجر می‌شود و می‌تواند با ایجاد مزاحمت در ابراز عشق به دلزدگی و گرایش به‌سوی خیانت زناشویی در زنان منجر شود (دهقان، غلامعلی لواسانی و مدنی، ۱۳۹۷).

اکثر افراد بدون داشتن اطلاعات علمی کافی در خصوص رفتار آدمی و تحول شخصیت این باور را با خود حمل می‌کنند که ویژگی‌های رفتاری ژنتیکی و پایدار است و فرد همین است که هست. نکته مهم در اینجا حضور این باور خاص است که در شرایط نارضایتمندی زناشویی، این مشکلات همسر است که ایجاد نارضایتی نموده و او باید تغییر کند ولی متأسفانه اگر بخواهد هم نمی‌تواند. درواقع هیچ‌یک از همسران به این نکته توجه نمی‌کنند که هر دو باید تغییر کنند؛ بنابراین افرادی که این باور رادارند امیدی به تغییر همسر ندارند و همین مسئله منجر به کاهش رضایت زناشویی و در صورت ادامه‌دار شدن این نارضایتی از زندگی جنسی به خیانت زناشویی منجر می‌شود. لذا منطقی است که باورهای ارتباطی غیرمنطقی، وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی را پیش‌بینی کنند. یکی از محدودیت‌های عمده این مطالعه مقطعی بودن آن است. محدودیت تبیین علی مطالعات همبستگی نیز ازجمله محدودیت‌های این تحقیق است. ازآنجاکه پژوهش حاضر فقط روی زنان با سابقه خیانت زناشویی شهر تهران انجام‌گرفته است، لذا نتایج آن مانند بسیاری از پژوهش‌های دیگر، قابل‌تعمیم به سایر زنان با سابقه خیانت زناشویی در دیگر شهرها نیست. لذا از تعمیم نتایج با سایر جوامع باید جانب احتیاط را در نظر گرفت. پژوهش‌های مشابه در دیگر شهرها و فرهنگ‌های دیگر برای شناخت عوامل مؤثر بر وضعیت جنسی زنان با سابقه خیانت زناشویی اجرا شود و بر نقش متغیرهایی مانند سبک‌های دل‌بستگی، کیفیت روابط زناشویی، صمیمیت زناشویی و سایر متغیرهای زناشویی و روان‌شناختی توجه شود. از آنجایی گروه نمونه زنان با سابقه خیانت زناشویی شهر تهران بودند، این امر تعمیم نتایج را به زنان با سابقه خیانت زناشویی دیگر شهرها را دشوار می‌سازد، بنابراین، انجام پژوهش‌های بیشتر بر روی نمونه‌های دیگر (به‌خصوص زنان با سابقه زناشویی در دیگر شهرها) جهت تعمیم نتایج از اهمیت بسزایی برخوردار است. در پژوهش‌های آینده از حجم نمونه بالاتر و روش‌های پیچیده‌تر آماری که امکان تحلیل عمیق‌تر

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

و نتیجه‌گیری بهتر را فراهم می‌کنند، استفاده شود. استفاده از مطالعات طولی و سایر روش‌های تحقیق (ترکیبی شامل کیفی و کمی) می‌تواند برای بررسی این مطالعه سودمندتر باشد. به این صورت که پیشنهاد می‌گردد با استفاده از یک مطالعه کیفی به بررسی کلیه عوامل مؤثر بر وضعیت جنسی زنان با سابقه خیانت زناشویی پرداخته شود. بر اساس نتایج این پژوهش مسئله‌ی خیانت زناشویی پیوند تنگاتنگی با مفهوم شخصیت دارد و از مسائل مهم و پیچیده‌ای است که باید موردتوجه قرار بگیرد. درواقع ریشه خیانت افراد را می‌شود در ویژگی‌های شخصیتی آن‌ها جستجو کرد. از نتایج این پژوهش می‌توان در مشاوره‌های پیش از ازدواج استفاده نمود و افرادی که دارای نمرات بیشتری در روان‌رنجورخویی هستند تحت درمان روان‌شناختی قرار گیرند تا از بروز خیانت‌های زناشویی در زندگی زناشویی آتی آن‌ها پیشگیری کرد. ازجمله پیشنهادهای کاربردی نیز می‌توان گفت که نتایج پژوهش نشان‌دهنده‌ی رابطه بین باورهای ارتباطی غیرمنطقی با وضعیت جنسی در زنان با سابقه خیانت زناشویی است، بنابراین درمانگران و مشاوران خانواده می‌توانند با تکیه‌بر یافته‌های چنین پژوهش‌هایی کلاس‌ها و کارگاه‌های مؤثری جهت افزایش وضعیت جنسی با آموزش‌های شناختی-رفتاری و زوج‌درمانی‌های متناسب با زوجین به بهبود باورهای ارتباطی غیرمنطقی و جایگزین کردن این باورهای نادرست با باورهای کارآمد در زنان با سابقه خیانت زناشویی برگزار نمایند.

منابع

- بشارت، محمدعلی؛ و رفیع‌زاده، بهار. (۱۳۹۵). پیش‌بینی سطوح رضایت جنسی و سازگاری زناشویی بر اساس متغیرهای شغلی، تعهد، صمیمیت و دانش و نگرش جنسی. دو فصلنامه *روانشناسی خانواده*، ۳(۱)، ۴۶-۳۱.
- پاک‌نیت، معصومه؛ و روشن چسلی، رسول. (۱۳۹۷). پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس هیجان خواهی، صمیمیت، عملکرد جنسی و ویژگی‌های شخصیتی در پرستاران. *دو فصلنامه روانشناسی بالینی و شخصیت*، *۱۶*(۱)، ۱۷۸-۱۵۹.
- دهقان، ابوالفضل؛ غلامعلی لواسانی، مسعود؛ و مدنی، یاسر. (۱۳۹۷). رابطهٔ بین باورهای ارتباطی و دلزدگی زناشویی: نقش واسطه‌ای ذهن آگاهی. *مجله روانشناسی*، ۲۲ (۳)، ۳۵۹-۳۴۵.
- رجبی، غلامرضا؛ عباسی، قدرت الله؛ سودانی، منصور؛ و اصلانی، خالد. (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش پیش از ازدواج به شیوهٔ برنامه آگاهی و انتخاب میان فردی بر باورهای ارتباطی دانشجویان مجرد. *دو فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، *۶*(۱)، ۹۷-۷۹.
- شهرستانی، ملیحه؛ دوستکام، محسن؛ رهباردار، حمید؛ و مشهدی، علی. (۱۳۹۱). پیش‌بینی رضایت‌مندی زناشویی از روی متغیرهای باورهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی در زنان متقاضی طلاق و عادی شهر مشهد، *فصلنامه زن و فرهنگ*، ۴(۱۴)، ۴۱-۱۹.
- شیخ‌اسمعیلی، دلنیا؛ گل‌محمدیان، محسن؛ و حجت‌خواه سیدمحسن. (۱۳۹۷). نقش ویژگی‌های شخصیتی و ثبات تعاملات زناشویی در پیش‌بینی سرخوردگی زناشویی با میانجی‌گری خودکارآمدی جنسی در زنان متأهل. *نشریه پژوهش پرستاری*، *۱۳*(۵)، ۶۸-۵۹.
- طلوع تکمیلی ترابی، نادره؛ وکیلی، پریوش؛ و فتاحی اندبیل، اعظم. (۱۳۹۹). رابطه صفات شخصیت و رضایت زناشویی بر اساس نقش میانجیگر جهت‌گیری مذهبی. *مجله علمی و پژوهشی روان‌شناسی کاربردی*، ۱۴(۱)، ۱۱۸-۹۹.
- عنایت غلام‌پور، منیره؛ عبدالله‌زاده، حسن؛ امیرشاهی، مهربانو؛ و ثناگو، اکرم. (۱۳۹۶). ارتباط ویژگی شخصیتی، الگوهای ناسازگار اولیه، خوش‌بینی و بدبینی با توجیه خیانت زناشویی در افراد متأهل. *روان پرستاری*، ۵(۲)، ۸-۱۴.

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

- قاسمی، بهزاد؛ رنجبر سودجانی، یوسف؛ و شریفی، کبیر. (۱۳۹۶). نقش عملکرد جنسی و تجربه شکست عاطفی در گرایش زوجین به روابط فرا زناشویی. نشریه *رویش روانشناسی*، *۱*(۱۸)، ۶۸-۴۶.
- کریمی، سارا؛ یوسفی، رحیم؛ و سلیمانی، مهران. (۱۳۹۷). نقش صفات بنیادی شخصیت در پیش‌بینی مؤلفه‌های خیانت زناشویی از دیدگاه دانشجویان. *فصلنامه روانشناسی بالینی و شخصیت*، *۱۵*(۲)، ۱۰۹-۹۷.
- کلال قوچان عتیق، یاسر. (۱۳۹۵). بررسی اثربخشی گروه‌درمانی مبتنی بر تحلیل رفتار متقابل بر باورهای ارتباطی و دلزدگی دانشجویان پسر متأهل، *مجله اصول بهداشت روانی*، ۱۸(ویژه‌نامه سومین اجلاس بین‌المللی روانشناسی و علوم تربیتی)، ۵۷۶-۵۷۰.
- محمدی، بهناز؛ حیدرنیا، احمد؛ و عباسی، هادی (۱۳۹۵). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی و بخشودگی. *فصلنامه رویش روانشناسی*، ۵(۳)، ۵۱-۳۱.
- مؤمنی، خدامراد؛ و آزادی فرد، صدیقه. (۱۳۹۴). رابطه دانش و نگرش جنسی و باورهای ارتباطی با طلاق عاطفی. *فصلنامه آسیب شناسی، مشاوره و غنی سازی خانواده*، *۱*(۲)، ۴۵-۳۴.
- نژادکریم، الهه؛ سعیدی‌فر، طاهره؛ وحیدنیا، نرگس؛ و احمدی، خدابخش. (۱۳۹۵). نقش معاشرت پیش از ازدواج در مشکلات عاطفی بعد از ازدواج. *مجله سلامت اجتماعی*، *۳*(۴)، ۲۲۹-۲۲۶.
- ویسی، سعید؛ و دلقندی، علیرضا. (۱۳۹۸). نقش ممیزی ویژگی‌های شخصیتی در تشخیص دانش آموزان دارای اعتیاد به اینترنت (آزمون سه مدل شخصیتی کاستا-مک کری، هگزاکو و جایگزین زاکرمن-کلمن). *پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری*، ۴(۳۸)، ۳-۱.
- Barta, W. D., & Kiene, S. M. (2005). Motivations for infidelity in heterosexual dating couples: The roles of gender, personality differences, and sociosexual orientation. *Journal of Social and Personal Relationships*, *22*(3), 339-360.
- Bean, R. C., Ledermann, T., Higginbotham, B. J., & Galliher, R. V. (2020). Associations between Relationship Maintenance Behaviors and Marital Stability in Remarriages. *Journal of Divorce & Remarriage*, *61*(1), 62-82.
- Dalpé, J., Demers, M., Verner-Filion, J., & Vallerand, R. J. (2019). From personality to passion: The role of the Big Five factors. *Personality and Individual Differences*, *138*, 280-285.
- Egan, V., & Angus, S. (2004). Is social dominance a sex-specific strategy for infidelity?. *Personality and Individual Differences*, *36*(3), 575-586.
- Eidelson, R. J., & Epstein, N. (1982). Cognition and relationship maladjustment: Development of a measure of dysfunctional relationship beliefs. *Journal of consulting and clinical psychology*, *50*(5), 715.
- Fernández-del-Río, E., Ramos-Villagrasa, P. J., & Barrada, J. R. (2020). Bad guys perform better? The incremental predictive validity of the Dark Tetrad over Big Five and Honesty-Humility. *Personality and Individual Differences*, *154*, 109700.
- Holt, L. J., Mattanah, J. F., Schmidt, C. K., Daks, J. S., Brophy, E. N., Minnaar, P. Y., & Rorer, K. (2016). Effects of relationship education on emerging adults' relationship beliefs and behaviors. *Personal Relationships*, *23*(4), 723-741.
- Jonason, P. K., & Sherman, R. A. (2020). Personality and the perception of situations: The Big Five and Dark Triad traits. *Personality and Individual Differences*, *163*, 110081.
- Lawford, H. L., Astrologo, L., Ramey, H. L., & Linden-Andersen, S. (2020). Identity, Intimacy, and Generativity in Adolescence and Young Adulthood: A Test of the Psychosocial Model. *Identity*, *20*(1), 9-21.

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

- Lee, H. J. (2020). The Effect of Married Women's Self-Awareness on the Acceptance of Extra-Marital Relationship: Focused on the Mediated Effect of Individuals' Criticism of TV drama regarding Infidelity. *Journal of the Korea Academia-Industrial cooperation Society*, *21*(2), 115-123.
- Lim, R., Liong, M. L., Lau, Y. K., & Yuen, K. H. (2018). Responsiveness of the Golombok Rust Inventory of Sexual Satisfaction in couples with incontinent partners. *European Journal of Obstetrics and Gynecology and Reproductive Biology*, *222*, 109-112.
- McCrae, R. R., & Costa Jr, P. T. (2020). Understanding persons: From Stern's personalistics to Five-Factor Theory. *Personality and Individual Differences*, 109816.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (2004). A contemplated revision of the NEO Five-Factor Inventory. *Personality and individual differences*, *36* (3), 587-596.
- Neave, H. W., Costa, J. H., Weary, D. M., & Von Keyserlingk, M. A. (2020). Long-term consistency of personality traits of cattle. *Royal Society open science*, *7* (2), 191849.
- Ortet, G., Pinazo, D., Walker, D., Gallego, S., Mezquita, L., & Ibáñez, M. I. (2020). Personality and nonjudging make you happier: Contribution of the Five-Factor Model, mindfulness facets and a mindfulness intervention to subjective well-being. *PLOS ONE*, *15*(2), e0228655.
- Rayman, J., Shapiro, B., Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (2018). Perfectionism, Beliefs, and Adjustment in Dating Relationships. In *Love, Romance, Sexual Interaction* (pp. 39-68). Routledge.
- Rogowska, A. M. (2020). Personality differences between academic team sport players and physical education undergraduate students. *Physical education of students*, *24*(1), 55-62.
- Rust, J., & Golombok, S. (1985). The Golombok-Rust inventory of sexual satisfaction (GRISS). *British Journal of Clinical Psychology*, *24*(1), 63-64.
- Soutter, A. R. B., Bates, T. C., & Mõttus, R. (2020). Big Five and HEXACO Personality Traits, Proenvironmental Attitudes, and Behaviors: A Meta-Analysis. *Perspectives on Psychological Science*, 1(1), 1-10.
- Tilden, T., Wampold, B. E., Ulvenes, P., Zahl-Olsen, R., Hoffart, A., Barstad, B., & Nilssen, H. H. (2020). Feedback in couple and family therapy: a randomized Clinical Trial. *Family process*, *59*(1), 36-51.
- Van Den Brink, F., Vollmann, M., Sternheim, L. C., Berkhout, L. J., Zomerdijk, R. A., & Woertman, L. (2018). Negative body attitudes and sexual dissatisfaction in men: The mediating role of body self-consciousness during physical intimacy. *Archives of sexual behavior*, *47*(3), 693-701.
- Vowels, L. M., & Mark, K. P. (2020). Partners' Daily Love and Desire as Predictors of Engagement in and Enjoyment of Sexual Activity. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 1-13.
- Watson, D., & Clark, L. A. (2020). Personality traits as an organizing framework for personality pathology. *Personality and mental health*, *14* (1), 51-75.

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]